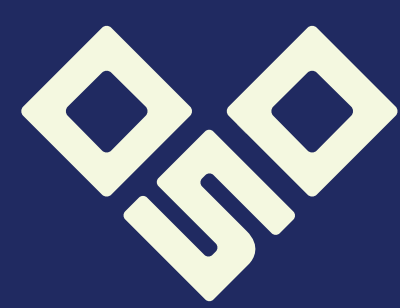

1000 jaar Grote Markt

Wat heb jij eigenlijk met de Grote Markt? Wat zijn jouw persoonlijke belevenissen of warme herinneringen? Hoe kijk jij aan tegen de huiskamer van onze binnenstad? Trouwens, klopt dat eigenlijk wel, 'huiskamer' van de binnenstad? Is de Grote Markt voor jou écht het stadshart en wat betekent dat dan voor jou persoonlijk? Kom binnen en laat het ons weten!

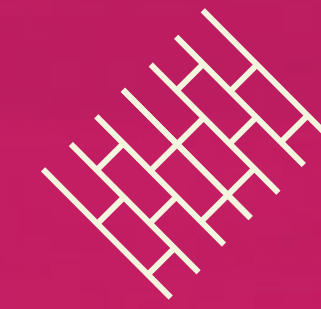

De Grote Markt ligt op de Hondsrug, zo'n 7 meter hoger dan de Ommelanden.

Onder ruim 2m zand en straatvuil liggen al 1000 jaar de keitjes van de oudste markt.

Tot in de 11e eeuw ligt deze plek in de zuidoostelijke hoek van het dorp 'Cruoninga'. Het grenst aan de begraafplaats bij de Maartenskerk en de koninklijke Bisschopshof.

In de 11e eeuw wordt het dorp Groningen stád, met veel verharde straten.

Al tien eeuwen komen de belangrijkste straten van de stad uit op het plein. Even zo lang was het de plek voor de week- en jaarmarkten.

Vroeger heette de noordzijde ook wel de Brede Merckt, de zuidzijde de Botermarkt.

De Martinitoren kijkt al 500 jaar uit over het plein.

Vanaf het midden van de 13e eeuw staat midden op het plein een stenen raadhuis.

Het werd in 1810 vervangen door het huidige neoclassicistische stadhuis.

Onder de Martinitoren stond vanaf 1509 de Hoofdwacht, in 1956 is deze afgebroken.

Daar vlakbij werden boeven – letterlijk – aan de kaak gesteld.

Ook openbare terechtstellingen vonden op de Grote Markt plaats: de laatste in 1838.

Tot de bevrijding in 1945 was het een van de fraaiste pleinen in Nederland.

Het schilderij De Paardenkeuring (in het stadhuis) laat dat geromantiseerd zien.

Tijdens de bevrijding in 1945 werden grote gedeelten van de bebouwing vernietigd.

In 1977 werd het roemruchte Verkeerscirculatieplan ingevoerd.

Dit om het groeiende autoverkeer te vergemakkelijken: het plein werd een rotonde.

De rooilijn aan de oostzijde werd 17 meter naar het oosten verschoven.

Na de oorlog werd er stap voor stap wederopgebouwd. De beste Nederlandse architecten ontwierpen nieuwe grote, luxe winkelpanden. Glamour in Stad!

Vooral aan de noord-, oost- en westzijde. Daaronder ook het Scholienhuis.

Het plein werd autoluw. Alleen bussen en taxi's mochten sindsdien nog passeren.

Vanaf 1880 (eerste paardentram) tot 1992 het overstappunt voor het lokale OV.

Die functie is later overgenomen door het centrale busstation bij het Hoofdstation.

Eeuwenlang ook het toneel voor kermis, evenementen en demonstraties.

Denk bijv. aan Gronings Ontzet, bezoek van de majesteit, Sinterklaas en Eurosonic.

Vanaf 1992 zijn her en der rond het plein gele steentjes gelegd (Binnenstad Beter).

Wie kent ze niet: De Drie Gezusters (de grootste) en De Doelen (de oudste, 1798).

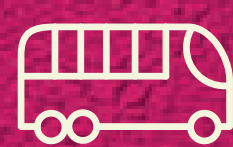
En er is natuurlijk veel horeca te vinden.

En 's avonds is het er inmiddels ook vaak druk met fietsparkeren, wel tot 500 stuks.

Het is er ook heel druk als FC Groningen of Donar iets te vieren hebben.

Sinds 1995 wordt ook nagedacht over de oostelijke en ook de noordelijke pleinwand.

Er was toen ook volop discussie over een p-garage onder het plein, dit ging niet door.

De afgelopen jaren is veel archeologisch en bouwhistorisch plein-onderzoek gedaan.

Vanaf 2005 richt de stedenbouwkundige aandacht zich vooral op de oostzijde.

Dit deel van het stadshart verdiende een impuls, wat leidde tot veel bouwprojecten.

Dat betekent ook dat eind 2021 de OV-bussen van de Grote Markt verdwijnen.

In 2015 heeft de raad een nieuwe integrale visie op de binnenstad vastgesteld.

Dat maakt de Grote Markt een stuk kleiner, net zoals hij eeuwenlang ook was.

De vooroorlogse rooilijn is daarmee weer terug op zijn oude plek gelegd.

Forum Groningen, hotel, nieuwbouw Vindicat, Merckt, Nieuwe Markt, ...

Ze gaan dan langs de rand van het centrum rijden.

Dat levert op de Grote Markt veel extra ruimte op voor voetgangers en fietsers.

Met wie weet extra zitplekken en groen en aantrekkelijk voor iedereen van 8 tot 88.

Het plein kan dan eindelijk weer een echt aantrekkelijk verblijfsplek worden.